

MAI 2 - domácí úkol 4

1. Opakování „základních“ pojmů, zvláště totálního diferenciálu:

Ukažte že funkci $f(x, y) = \frac{\sin(xy)}{\sqrt{x^2 + y^2}}$ lze spojitě dodefinovat v bodě $(0, 0)$.

Zjistěte, zda pak funkce $f(x, y)$ má v bodě $(0, 0)$ totální diferenciál.

2. Ukázali jsme si na cvičení, že má-li funkce $f(X)$ totální diferenciál v bodě $X_0 \in \mathbb{R}^n$, pak má pro libovolný vektor $\vec{a} \in \mathbb{R}^n$, $\vec{a} \neq \vec{0}$ (tak zvanou) derivaci ve směru vektoru \vec{a} :

$$D_{\vec{a}}f(X_0) = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{f(X_0 + t\vec{a}) - f(X_0)}{t} = \nabla f(X_0) \cdot \vec{a} .$$

Zjistěte (pomocí $D_{\vec{a}}f(X_0)$), zda funkce $f(x, y) = \frac{x^2 - y^2}{x^2 + y^2}$ je v bodě $(1, 1)$ ve směru vektoru $\vec{a} = (2, 1)$ rostoucí nebo klesající. Najděte vektor \vec{a} , $\|\vec{a}\| = 1$, v jehož směru funkce f v bodě $(1, 1)$ roste nejrychleji.

3. Derivace složené funkce více proměnných („řetězové“ pravidlo):
(promyslete, prosím, co „nejde“- probereme na příštím cvičení)

„Technika“ derivování – předpokládáme, že platí předpoklady pro užití „řetězového“ pravidla - jaké to jsou předpoklady? (Vyberte si aspoň dva z dále uvedených příkladů)

a) Je-li $g(t) = f(\sin t, t^2)$, určete $g'(t)$ a $g''(t)$.

b) Určete $g'(x)$ a $g''(x)$, je-li $g(x) = F(x, \varphi(x))$.

c) Určete parciální derivace 1. řádu a některou parciální derivaci 2. řádu funkce g , je-li

$$(i) \quad g(x, y) = f(x^2y, \frac{x}{y}); \quad (ii) \quad g(x, y) = f(x^2 + y^2, xy, \frac{y}{x}); \quad (iii) \quad g(x, y, z) = f(\frac{x}{y}, \frac{y}{z}) .$$

d) Určete parciální derivace 1. a 2. řádu funkce $g(x, y) = F(x, y, \varphi(x, y))$.

4*. (Lze si zvolit místo příkladů derivování „nahore“.)

Transformujte diferenciální operátor $x \cdot \frac{\partial f}{\partial y} - y \cdot \frac{\partial f}{\partial x}$ do polárních souřadnic

$$(x = r \cos \varphi, y = r \sin \varphi, r \in (0, \infty), \varphi \in [0, 2\pi]) .$$

(Úloha pro ty, co by chtěli vyřešit (diferenciální) rovnici $x \cdot \frac{\partial f}{\partial y} - y \cdot \frac{\partial f}{\partial x} = 0$)